

Cultures

TEATRE | MÚSICA | LLETRES | DANSA | ART | TRADICIONS | CINE | TELEVISIÓ

Entrevista **David Ibáñez**

Exdirector artístic de la Fira Mediterrània. Després de set anys, el gironí deixa la batuta del certamen manresà convençut de la potència de la tradició en la creació contemporània. Ell recupera, a Girona, la direcció de l'Espai Marfà

«La feina de la fira és revertir els prejudicis sobre la cultura popular»

► Ibáñez fa balanç d'una etapa de set anys i aconsella al seu relleu, que se sabrà aquest mes, que no perdi de vista el projecte amb què s'ha presentat

Susana Paz

MANRESA

■ El gironí David Ibáñez (1973) es va acomiadar del seu equip manresà fa uns quants dies. Deixava la batuta de la direcció artística de la Fira Mediterrània després de set anys al capdavant, del 2012 al 2018, convertit en el director més llonge dels vint-i-un anys de certamen i el primer sorgit d'un concurs públic. Abans que s'acabi el mes se sabrà el nom del seu substitut o substituta, triat, també, amb la mateixa fórmula. Ibáñez torna a casa seva, allà on ho havia deixat el 2012, a l'Espai Marfà. Durant el seu pas per Manresa, la fira va canviar de gerent, de mes, va reordenar els espais i va redreçar el discurs de la fira en dos grans pols: cultura popular i músiques del món. I se'n va especialment orgullós d'aquells projectes nascuts a la Mediterrània que han tingut llarg recorregut. Tornarà aquest 2019 com a programador.

► **De l'1 al 10, amb quina nota valoraria la seva feina?**

► Soc incapaç de fer aquest exer-

cici! Han de ser els altres...

► **Però?**

► Però espero que sigui de manera positiva!

► **Què canviaria?**

► (S'ho pensa). Crec que hem fet el que hem pogut i el millor que hem sabut.

► **Vist en perspectiva, li va resultar difícil integrar-se a l'equip? La substitució de Tere Almar no va ser tan plàcida com es preveu que sigui la seva.**

► No gens! Va ser un plaer aterrar a Manresa. Ciutat i equip em van rebre molt bé. A més, si hi ha una cosa que recomano és integrar-se en el teixit cultural de la ciutat. Et dona flexibilitat i eines per entendre-la millor.

► **I què ha entès de Manresa?**

► Que és una ciutat que, tot i les dificultats, lluita pel que vol, amb una societat civil potent i connectada, i en un entorn complicat: mai no ha estat ben comunicada ni ha tibet del turisme. No és un lloc fàcil i en canvi el manresà sempre tira endavant.

► **Anem a la fira. Sigui crític. Què falta a la Mediterrània?**

► Estem en un moment en què el model de la fira, basat en la unió entre creació contemporània i

cultura tradicional, es beneficia mútuament. Falta exportar aquest model. Hi ha llocs en l'àmbit europeu que ja treballen en aquesta línia. És a llarg termini.

► **La internacionalització sempre ha estat en el punt de mira. Quina és la imatge de la fira fora de les nostres fronteres?**

► És una fira coneguda en els sectors especialitzats, que s'ha anat construint un prestigi. Per exemple, ara fa quatre dies els professionals internacionals valoraven la Mediterrània com el quart millor mercat del món dedicat a les músiques del món; vam coordinar tota la presència catalana a Washington, en el festival de cultura popular més important del món. El retorn no és immediat però a la llarga es recullen fruits.

► **Si mirem el passat, es pot dir que el 2014 va ser un punt d'inflexió? Canvi de dates, desaparició de l'artista convidat, canvi estructural, de discurs...**

► Segurament. Però més per la part estructural i de dates. Vam treballar per portar la fira al carrer i passar del novembre a l'octubre ens ho va permetre; això i canviar espais de lloc, com traslladar la ta-

OSCAR BAYONA

TRES ÈXITS CUINATS A LA MEDITERRÀNIA

HIP HOP & COBLA (2014)

Kulbik Dance Company & Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona

► Coproducció del Mercat de les Flors, Ajuntament de Barcelona i Fira Mediterrània. Dos col·lectius aparentment allunyats, la companyia de dansa urbana Kulbik i la Sant Jordi, van iniciar el 2014 a la fira un laboratori de creació inèdit en dues sessions obertes al públic. L'espectacle va inaugurar la temporada del Mercat de les Flors i la 18a Mediterrània. Van fer una dotzena de bolos i es va editar un disc.

ARXIU/SALVADOR REDÓ

A VORE (2015)

Astrio, Ramon Balagué, Sònia Gómez i Pau Puig

► Laboratori de creació (2015) i coproducció del Mercat de les Flors, Fira Mediterrània i Auditori de Barcelona (2017). La unió d'improvisadors contemporanis, com els jazzistes bagencs Astrio i la ballarina Sònia Gómez, amb el món de la jota d'Ebre amb el cantant Ramon Balagué i l'instrumentista de vent Pau Puig. Model de projectes posteriors, *A Vore* va guanyar el premi Butaca 2018 al millor espectacle de dansa.

verna de Sant Domènec al Casino, obrir un eix de places i arribar fins a la plaça Major... tot plegat va obrir una porta a un model de fira més participativa. Però quant a la filosofia de la Mediterrània, aquest viratge va ser petit, perquè l'essència de la fira sempre ha estat la mateixa.

P Vol dir? Des del principi?

R Sí, la cultura tradicional, l'arrel. Segurament les primeres edicions van buscar el camí, però després la personalitat de la fira s'ha mantingut. Hem avançat en la modernització.

P Així, quin és avui el missatge de la fira?

R El que sempre hem intentat transmetre: que la cultura popular ha tenir una presència normal a les nostres vides i als mitjans de comunicació.

P I on falla? Perquè, comparat amb Vic o Tàrraga, a la fira manresana sempre li ha costat treure el cap als mitjans nacionals.

R La cultura popular pot partir de certs prejudicis històrics, però la nostra feina és revertir aquesta situació, i això és el que ens ha motivat, tant a mi com a l'equip que m'ha acompanyat, com a la fira des que va començar.

P La perspectiva ha canviat?

R Jo crec que sí, que està canviant. Avui dia som tota una sèrie d'agents culturals, com Sismògraf, Mercat de les Flors o nosaltres, implicats en una petita escola de creació. L'exemple seria la dansa contemporània i com a partir de l'arrel tradicional es converteix en un element de radical modernitat. Penso en *A Vore*, coproduït per la Mediterrània, que l'any passat va rebre el premi Butaca al millor espectacle de dansa. És la culminació que aquesta normalitat comença a arribar. I que es mira amb interès.

P Amb la música el discurs sempre és més senzill?

R Sí, perquè tenim molt més assumit que es pot fer música a partir de l'arrel tradicional, però també és veritat que en aquest sector la fira ha lluitat perquè la música d'arrel sol ser més precària que la resta, que també ho és per la crisi.

P Una de les crítiques que s'ha fet a la fira és haver perdut espectacles de gran format per inaugurar-la o tancar-la. Això i

«La mort de Peret el 2014, un mes abans d'inaugurar la fira com a artista convidat, va ser un moment dur»

«He tingut la sort de portar a l'extrem la contemporaneïtat: d'Isaki Lacuesta a fer flamenc en un taller mecànic»

la manca de noms populars.

R No ho comparteixo, com a mínim en els últims anys. La fórmula ha estat una inauguració més formal, en un teatre i, paral·lelament, un espectacle potent a la plaça Major. Crec que hem fet un esforç per combinar les dues opcions. I pel que fa als noms populars, la fira no és un festival, però entenc que el públic vulgui noms coneguts. Tot i això, la nostra voluntat ha estat no deixar desatessa aquesta voluntat. Ara penso en noms com Dr. Prats, Rozalén, Dulce Pontes... En màrqueting hi ha una màxima que diu: programa grups que conegui la teva mare. I això també ho hem intentat fer.

P Què no pot perdre de vista la persona que el rellevi?

R El seu projecte. Ha d'haver-hi projecte i que sigui viable, és clar. La Mediterrània és un encàrrec de les administracions per desenvolupar el buc insígnia de la cultura popular, el lloc on es marquen les tendències, on s'investiga, on s'arrisca... per tant, aquesta feina s'ha de fer. Però el millor d'un concurs públic és que et presentes amb un projecte i l'has de poder desenvolupar.

P Ha estat el seu cas?

R Sí. En un inici jo tenia al cap aquesta contemporaneïtat, que es va traduir en la presència d'Isaki Lacuesta, i aquesta línia he tingut la sort de perfeccionar-la i portar-la a l'extrem fins arribar a Juan Carlos Lérida, fent flamenc en un taller mecànic. Segurament en un inici no tenia tan clara aquesta connexió comunitària, però a partir del 2014 vaig veure que era una altra de les potes fonamentals i que havien de coexistir sense

complexos.

P Pel que diu, la fira ha de continuar pel mateix camí?

R Si bàsicament estem parlant de reivindicar la cultura popular com un element creatiu molt potent per als creadors professionals, seria estrany no continuar per aquí. On es posi l'accent dependrà de la nova direcció artística.

P Què trobarà a faltar?

R L'equip, la gent, la Lídia, que és una gerent fantàstica... I la intensitat dels quatre dies de fira.

P Un moment dolç?

R *Erritu*, l'espectacle inaugural d'aquest any, a la Seu, amb la companyia basca Kukai Dantza i la col·laboració de l'Orfeó Manresà. Va ser la culminació de tot un procés. O l'estrena d'*A Vore*, després d'anys de treballar-hi.

P I més personal?

R (Riu). Una caminada de comiat amb l'equip més íntim pel parc de la Sèquia. Em van fer un regal molt especial.

P ...

R Un ukelele folrat per Txema Rico amb imatges de la fira. Jo les volia sorprendre amb la caminada i elles em van sorprendre a mi!

P Un moment dur?

R La mort de Peret, el 2014, un mes abans d'inaugurar la fira amb ell com a artista convidat... i aquest 2018, amb el conseller de Cultura Lluís Puig a l'exili, quan l'any anterior l'havia inaugurat.

P El 2017, la Mediterrània començava quatre dies després de l'1 d'octubre...

R Va ser una fira especial per les circumstàncies, pel sotrac emocional de l'1 d'octubre, per l'aturada de país del 3 d'octubre... i nosaltres inauguràvem el 5. Però al final va ser com una catarsi col·lectiva, amb una clara necessitat de sortir al carrer per compartir emocions.

P Al llarg de set anys ha pensat mai tirar la tovallola?

R Mai.

P Quin personatge s'emporta després del seu pas per la fira?

R En Joan Morros, una persona que inspira. I el treball en xarxa, en concret la Plataforma d'Arts de Carrer, que reuneix pràcticament vint festivals del país.

P La seva millor qualitat per dirigir la fira ha estat...

R Tibar d'entusiasme en tot moment.

Dos fotogrames de «Salir del agua», amb Silvia Nieto i Mireia Ferré

Isabel Casanova mostra el curt «Salir del agua» en el marc de Cineclub

► La cineasta manresana està a punt d'iniciar un nou rodatge de temàtica LGTB, «Sex Shop»

PEPA MAÑÉ MANRESA

La cineasta Isabel Casanova (Manresa, 1976) és feliç amb la trajectòria del seu curt *Salir del agua*. Després d'haver estat seleccionat en 13 festivals d'arreu del món, de París a la Cerdanya i de l'Uruguai a Extremadura, passant per Nàpols, Mèxic... ara es projectarà en el marc de les sessions de Cineclub Manresa a l'auditori de la Plana de l'Om. Serà dins el cicle Soc com soc, de tres pel·lícules que parlen de l'encaix de les persones LGTBI dins la societat. *Salir del agua* compartirà cartell demà (a les 18.30 h) amb *Carmen y Lola*, pel·lícula d'Arantxa Echeverría.

Salir del agua, curt de 8 minuts protagonitzat per les manresanes Silvia Nieto i Mireia Ferré, narra la història d'amor secreta entre dues adolescents que s'estronca per la pressió social que sent una d'elles. Casanova

destaca la importància que seleccionin el seu treball als festivals «perquè es vegi al cinema, que és on s'ha de veure». Per això va viure «una nit especial» a final d'agost quan ja va omplir la Plana de l'Om per projectar el curt «amb gent que m'estima. Va ser una festa». Només havia pogut acompanyar *Salir del agua* als festivals d'Alacant, en l'estrena, i de Roma, en el debut internacional, i destaca que va ser «interessant poder parlar-ne amb el jurat».

Casanova, que treballa en la fotografia empresarial i en els vídeos corporatius, va fer un màster en direcció de fotografia cinematogràfica a l'ESCAC i va debutar amb *Un cadàver al riu*, un thriller rodat en part a Regió7. L'any passat va dirigir el curt *The end*, escrit per Núria Russiñol i també LGTB. I ara està a punt d'iniciar el rodatge de *Sex Shop*, comèdia eroticofestiva sobre el desig i la bisexualitat. Tindrà el manresà Gerard Quinto com a ajudant de direcció i obrirà un Verkami per finançar-lo. I queda pendent un altre curt: *Los años que me quedan*, sobre dues dones que viuen en una residència.

ISABEL CASANOVA

RXIU/SALVADOR REDÓ

CHICUELO & MARCO MEZQUIDA Música (2016)

► Coproducció de Tallers de Música i Fira Mediterrània i estrena absoluta al certamen manresà. La 19a edició va acollir el naixement del projecte més internacional que ha concebut la fira. Des de la seva estrena l'octubre del 2016, Mezquida, jove revelació de l'escena jazzística, i Chicuelo, un dels guitarristes flamencs de referència, han fet 55 concerts en 13 països diferents: Espanya, Brasil, Japó, Alemanya, Algèria, Argentina, Xipre..

LLULL.CAT